

ایران شناسی در دانشگاه آلمان

گزارش جشن صدمین سال تأسیس رشته ایران شناسی در دانشگاه گوتینگن آلمان

به مناسبت یکصدمین سال تأسیس رشته ایران شناسی در دانشگاه گوتینگن، مراسم جشنی با عنوان «ایران سرزمین فرهنگ: سنت ایرانی به مثابه تمدن جهانی» با حضور حداقل ۱۵۰ تن از اساتید، دانشجویان و علاقه‌مندان به تاریخ و فرهنگ ایرانی در تاریخ ۲ و ۳ آبان ماه در محل دانشگاه برگزار شد. در این جشن که به مدت دو روز ادامه داشت، اندیشمندانی از آلمان، فرانسه، آمریکا و ایران حاضر بودند که هر کدام در زمینه‌های مختلفی از جمله تاریخ، هنر، ادبیات، زبان و تمدن ایرانی به ایراد سخن پرداختند. همچنین از طرف جمهوری اسلامی ایران، جناب آقای صحفی معاون محترم مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و آقای موحدی رایزن ارتباطات و هماهنگ کننده امور فرهنگی و علمی سفارت، به عنوان میهمان ویژه حضور داشتند.

در مراسم افتتاحیه این سمینار که صبح روز جمعه دوم آبان ماه برگزار شد، ابتدا پروفیسور کراین بروک رئیس بخش ایران شناسی دانشگاه گوتینگن با قدردانی از حضور میهمانان، از امکان برپایی این جشن ابراز خرسندی نمود و سپس از آقای صحفی درخواست کرد تا سخنرانی خود را آغاز نماید.

در ادامه معاون محترم مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با تبریک این مناسبت و تشکر از بانیان جشن مذکور، سخنانی را درباره فرهنگ ایرانی و لزوم اعمال نگرشی فراتر از نگرش مادی صرف به مسئله ایران شناسی ایراد کرد. ایشان شرط اصلی درک درست از ایران و ایرانی را خروج از یکسو نگری به این مقوله دانست و اضافه کرد که شناخت فرهنگ ایران بدون درک میزان عشق، معرفت، مهر و عطوفت موجود در آن امکان پذیر نیست.

آقای صحفی از فرهنگ آلمانی به عنوان فرهنگی نام برد که در فهم دیگر فرهنگها سرآمد است. وی درک بالای گوته، شاعر شهیر آلمانی را از عرفان و شعر حافظ و همچنین تلقی عمیق پروفیسور فقید آنه ماری شیمل راز فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی شاهد مدعای خود ذکر نمود.

معاون مطبوعاتی وزیر ارشاد، در پایان سخنرانی خود ابراز امیدواری کرد که مسیر ایران شناسی به گونه‌ای تنظیم گردد که در آن فهم همه جانبه‌ای از فرهنگ ایران گنجانده شود تا ضمن گذر از نگاههای منفعت جویانه سیاسی و اقتصادی، تصویری واقعی از چهره آن به دست آید. وی همچنین از زحمات پروفیسور کراین بروک به عنوان یک ایران شناس حقیقی در برپایی این جشن تشکر نمود و هدیه‌ای به رسم یادبود و قدردانی به ایشان اهداء کرد.

در مقابل، پروفیسور کراین بروک هم ضمن تشکر از صحفی، اظهار امیدواری کرد، دانشگاه گوتینگن بتواند با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بنیاد ایران شناسی و نهادهای فرهنگی جمهوری اسلامی ایران از مخاطره تعطیلی کرسی ایران شناسی به سلامت عبور کند.

پس از آن پروفیسور م. یوک، رییس آموزش دانشکده فلسفه دانشگاه گوتینگن نیز سخنانی ایراد نمود که در آن، از فرهنگ و تمدن ایرانی به عنوان تمدنی غنی یاد کرد.

در ادامه برنامه روز اول سمینار، پروفیسور ل. پل؛ استاد دانشگاههای گوتینگن و هامبورگ (با موضوع: تاریخ ایران شناسی)، خانم وندلند از دانشگاه گوتینگن (با موضوع: دستور نوشتار و گفتار فارسی)، قاسم طولانی از دانشگاه گوتینگن (با موضوع: روشهای جدید یادگیری زبان فارسی)، پروفیسور دیتمن استاد دانشگاه مونستر (با موضوع: روستا، شهر و همسایه‌های قدرتمند ایران)، پروفیسور بریایان استاد دانشگاه

ایران‌شناسی

دکتر حسن حبیبی، هدیه بنیاد ایران‌شناسی را به پاس خدمات ارزنده جناب کراین بروک تقدیم ایشان کرد.

- ایران‌شناسی در دانشگاه گوتینگن دو مبحث نوین (زبان امروزین فارسی و فرهنگ معاصر) و باستان (اوستا، زبان سغدی، زبان پهلوی و...) را دربر می‌گیرد.

- در این کرسی علاوه بر موارد فوق در زمینه گویشهای محلی ایران از جمله کردی و لری نیز تحقیقات گسترده‌ای انجام می‌پذیرد.

- این کرسی در مجموعه پژوهشهای خود به فرقه یزیدیان که به طور عمده در عراق و به صورت اقلیت در کلن آلمان زندگی می‌کنند توجه ویژه‌ای دارد.

- تقدیم هدیه از طرف ایران به پروفیسور کراین بروک، در رسانه‌های آلمان بازتاب مثبت خبری داشت.

- قرار است مقالات ارائه شده در این سمینار در مجموعه‌ای گردآوری و چاپ گردد.

- بنیان‌گذار این رشته در دانشگاه گوتینگن فریدریش کارل آندریاس است که در سال ۱۹۰۳ نظریه‌های مهمی در خصوص اوستا و زبان پهلوی در زمان خود ارائه کرد که همین امر موجب اعطاء درجه استادی به وی گردید.

کراین بروک رئیس کنونی کرسی، همیشه اظهار داشته است که سعی دارد چهره‌ای واقعی و عمیق از ایران و اسلام معرفی کند، نه مانند آنچه که قشری نگرانه ترسیم می‌شود.

- هم‌اکنون دکتر پاول متخصص زبانهای ایرانی، خانم وندلند محقق زبانهای سغدی و پامیری، قاسم طولانی مدرس قراردادی زبان فارسی، لقمان تورگوت مدرس قراردادی زبان کردی، پروفیسور اولریش مارتزولف نویسنده دائرةالمعارف داستانهای ایرانی و دکتر راشو به عنوان محقق در این کرسی مشغول به کارند.

پاریس (با موضوع: از هخامنشیان تا یونانیان؛ استمرار و تغییر)، دکتر برهانی، از دانشگاه گوتینگن (با موضوع: پرسپولیس؛ ۲۵۰۰ سال بعد)، شکرالله رزمجو، رییس بخش ایران باستان موزه ملی ایران (با موضوع: تازه‌هایی از پرسپولیس)، مقالات خود را ارائه کردند. همچنین بخش پایانی روز اول به فیلم ایرانی اختصاص یافته بود که پس از سخنرانی خانم فولمر در خصوص سینمای مدرن در ایران، فیلم «فصل پنجم» برای حاضران نمایش داده شد. گفتنی است برنامه‌های این روز در ساعت ۲۰ به پایان رسید.

روز دوم و پایانی سمینار که عنوان «سنت کلاسیک و مدرن» را بر خود داشت به سخنرانی و کنسرت موسیقی سنتی اختصاص یافت. در نوبت صبح، پروفیسور مارتزولف استاد دانشگاه گوتینگن (با موضوع: هنر حکایت ایرانی)، دکتر رضا حمزه‌ای از دانشگاه کرمانشاه (با موضوع: زندگی باستانی ایرانی و تمدنهای بین‌النهرین در غرب ایران)، لقمان تورگوت، استاد دانشگاه پاریس و گوتینگن (با موضوع: ادبیات شفاهی و نمایشی در نزد کردها) و دکتر کی. جی راشو از دانشگاه گوتینگن (با موضوع: فرهنگ یزیدیان) به ایراد سخن پرداختند. بعد از ظهر این روز پروفیسور کراین بروک (با موضوع: شعر فارسی)، دکتر طبیب‌زاده از دانشگاه همدان (با موضوع: موسیقی در سنت ایرانی) و ک. رضایا از دانشگاه گوتینگن (با موضوع: سنت موسیقی ایرانی) مقالاتی ارائه نموده و سپس دکتر آ. یونگ در خصوص موسیقی کلاسیک از بخارا مقدمه‌ای بیان کرد و پس از آن کنسرت موسیقی کلاسیک از بخارا با رهبری آو باباخانوف به اجرای برنامه پرداخت.

شایان ذکر است که این سمینار دو روزه در ساعت ۲۰ روز شنبه ۳ آبان ماه به کار خود پایان داد.

ملاحظات

- در خلال این سمینار جناب آقای صحفی به نمایندگی از